

LBRIS

We know
books

KAYTE NUNN

SCRISORI

DIN TRECUT

Traducere din limba engleză și note
SIMONA SĂSĂRMAN

LITERA
București

The Forgotten Letters of Esther Durrant

KAYTE NUNN

Copyright © 2019 Kayte Nunn

Ediție publicată pentru prima oară de Orion, Londra.
Autoarea și-a declarat drepturile morale asupra acestei lucrări.

Toate drepturile rezervate.

Credit foto: © Nikaa / Trevillion Images,

© Victoria Davies/ Trevillion Images.

Scrisori din trecut

Kayte Nunn

Copyright © 2022 Grup Media Litera

pentru versiunea în limba română

Toate drepturile rezervate

LITERA®

Editura Litera

tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19

e-mail: contact@litera.ro

www.litera.ro

Editor: Vidrașcu și fiii

Redactor: Dragoș Ghițulete

Corector: Dorina Lipan

Copertă: Bell Studio

Tehnoredactare și prepress: Laura Carip

Seria de ficțiune a Editurii Litera este coordonată
de Cristina Vidrașcu Sturza.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

NUNN, KAYTE

Scrisori din trecut / Kayte Nunn;

trad. din lb. engleză și note: Simona Săsărman, -

București: Litera, 2022

ISBN 978-606-33-9016-6

I. Săsărman, Simona (trad.; note)

821.111

*Pentru străbunica mea, Phoebe Sly.
Mi-aș dori ca povestea ta să se fi terminat altfel.*

*Ca atingerea ploii a fost ea
Pe trupul și părul și ochii cuiva
Astfel bucuria de a se plimba
L-a surprins întru câtva.*

„Ca atingerea ploii“, Edward Thomas

CAPITOLUL 1

Londra și Little Embers, toamna lui 1951

Nu era destinația lor obișnuită de vacanță, iar momentul era departe de a fi cel ideal. În mod normal, John și Esther Durrant își petreceau o săptămână de vacanță în Eastbourne sau Brighton, la sfârșitul lunii august, așa că extremitatea sud-vestică a Angliei reprezenta o alegere cel puțin ciudată, având în vedere că era începutul lui noiembrie. Totuși, John fusese neînduplecat. „O să-ți faci bine“, îi spusese soției sale, pe un ton de falsă veselie, când sugerase – nu, insistase – asupra deplasării. „Aerul de mare o să-ți redea culoarea din obraji.“ Nu avea importanță că un front rece abătuse asupra întregii națiuni genul de vreme pe care n-ai fi scos nici un câine în stradă, iar Esther nu ar fi fost mai puțin dornică de plecare nici dacă și-ar fi petrecut anul anterior într-o mină de cărbune. De asemenea, nu înțelegea de ce îl lăseseră pe Teddy acasă cu bona, dar nu era nici pe departe capabilă să-și adune entuziasmul necesar pentru o ceartă.

Înainte de a se urca în tren spre sudul țării, au luat cina la un restaurant din apropierea gării Paddington. Lui Esther nu-i era foame, dar l-a lăsat oricum pe John să hotărască

pentru ea. După o examinare succintă a meniului și transmiterea comenzii către chelnerița îmbrăcată în negru și cu halat alb, John a desfășurat paginile ziarului *The Telegraph* în fața lui și a petrecut timpul dinaintea sosirii mâncării absorbit în paginile ziarului. Winston Churchill și Partidul Conservator fuseseră readuși la putere, a constatat ea, observând titlurile de pe prima pagină. John era mulțumit, deși în particular considera că Churchill era îngrozitor de bătrân și, cel mai probabil, nu se ridica la înălțimea sarcinii. Nu mai discutau politică din pricină că – ajunsese ea să-și dea seama – vedeau lumea destul de diferit.

Esther a reușit să mănânce puțin din supa care a venit la momentul potrivit și jumătate de chiflă, în timp ce John și-a golit farfuria și câteva pahare de vin roșu. Apoi, limbă de mare cu puține legume, pe care le-a mâncat cu multă poftă în timp ce Esther a împins boabele de mazăre și batoanele de morcovi prin farfurie, prefăcându-se că mănâncă. Soțul ei nu a comentat.

Esther a refuzat desertul, dar John, pare-se, avea suficient apetit cât pentru amândoi și a lins o felie de budincă gătită cu prețiosul zahăr raționalizat și o porție generoasă de șarlotă. Și-a privit ceasul.

– Să ne ducem la tren, draga mea? a întrebat el, ștergându-și țepii mustății pe un șervețel apretat.

Esther nu a putut să nu-și amintească de o vidră care tocmai terminase de mâncat un pește: lucioasă, îmbuibată și mulțumită de sine.

Bărbatul era îmbrăcat în costumul închis la culoare – preferatul lui – și cravata pe care ea i-o făcuse cadou cu câteva aniversări în urmă, când fusese însărcinată cu Teddy, când viitorul părea numai un contur vag, o schiță, așteptând să fie vopsită în cele mai îndrăznețe și vii culori. Ceva ce să aștepți cu nerăbdare, nu de care să te temi.

Ea a dat din cap, iar el s-a ridicat în picioare și s-a întins după mâna ei, ajutând-o să se ridice de pe scaun. Distanța de la restaurant la gară era mică, dar Esther a fost recunoscătoare pentru haina groasă și mănuși. Nu ieșise din casă de săptămâni bune – vremea de noiembrie fusese, pur și simplu, înfiorătoare – și a tremurat în timp ce a simțit vântul amortindu-i vârful nasului și buzele și traversându-i straturile de haine.

Au intrat în terminalul cavernos și Esther a fost aproape copleșită de aglomerație și de zgomot, de șuieratul uriașelor motoare cu aburi și de strigătele răgușite ale hamalilor în timp ce manevrau fără vreun efort aparent movile greoaie și instabile de valize. Arătau ca și cum ar fi făcut parte din scena de deschidere a unei piese de teatru, momentele care precedă intrarea în scenă a personajelor principale. Ar fi putut să se bucure de spectacol, să găsească activitatea febrilă revigorantă, dar azi a strâns brațul lui John în timp ce el a condus-o către peronul numărul unu.

– O să ajungem acolo într-o clipită, a asigurat-o el.

Oriunde s-ar fi uitat, reverele erau acoperite cu maci roșii, pe fondul costumelor închise la culoare. O cută adâncă i-a încrețit pielea palidă a frunții. A avut nevoie de o clipă ca să localizeze florile. Apoi și-a amintit: avea să fie în curând Ziua Armistițiului. Teroarea, nesiguranța și lipsurile recentului război erau un tatuaj purpurii pe pieptul fiecărui bărbat și femeie din Anglia.

În cele din urmă, trenul a fost tras la peron, biletele au fost controlate și au fost invitați în vagonul lor de către un însoțitor. Esther a pășit atentă de-a lungul unui coridor îngust, unde și-au găsit compartimentul: două paturi înguste, acoperite cu așternuturi proaspete de bumbac și pături de lână de culoarea fumului.

A răsuflat discret ușurată fiindcă nu se aștepta de la ei să stea unul lângă celălalt. În ultimele luni, John avusese

obiceiul de a dormi la el în cameră, iar Esther încă nu era pregătită să-l primească în patul matrimonial.

– Trebuie să recunosc, sunt destul de obosită, a spus ea, dându-și jos mânușile. Cred că mă bag în pat.

A deschis un mic șifonier, și-a așezat pălăria pe un raft de la interior și a agățat haina pe un cuier care era amplasat comod sub el:

– Mă duc să iau o băutură în vagonul-restaurant. În cazul în care nu te deranjează, draga mea, a spus John.

Înțelesese aluzia. Erau așa de multe lucruri care rămăneau nerostite între ei în aceste zile. Esther s-a întors și a înclinat capul.

– Deloc, du-te. O să-mi fie foarte bine aici.

– Foarte bine, a răspuns John și a plecat grăbit, cel mai probabil în căutarea unui păhărel sau două de whisky.

Ea s-a așezat cu greutate pe pat, simțindu-se dintr-odată prea obosită pentru a face mai mult decât să-și azvârle pantofii din picioare și să se întindă pe spate peste pături. S-a uitat la curbura tavanului de deasupra ei, simțindu-se ca o sardină în conservă. Nu era neplăcut: se simțea mai degrabă ferită de activitatea care se desfășura afară, nefiind deranjată de ea.

Nu peste mult timp s-a auzit un fluier și, printr-o serie de smucituri, trenul a plecat din gară, scuturându-se în timp ce prindea viteză. După câteva minute, s-a stabilizat într-un ritm legănat și pleoapele lui Esther s-au îngreunat. S-a luptat să rămână trează. Adunându-și puțină voință pe care o mai avea, s-a mobilizat și și-a găsit lucrurile de noapte. Nu ar fi fost potrivit să adoarmă complet îmbrăcată, ca să fie trezită de soțul ei când s-ar fi întors de la restaurant.

John o rugase pe guvernanta lor să facă bagajele pentru amândoi, spunându-i lui Esther că nu trebuia să ridice nici un deget. În mod normal, nu ar fi îngăduit nimănui să-i umble printre lucruri, dar fusese mai ușor să nu obiecteze, să-i lase

să preia comanda, așa cum făcuse cu atât de multe lucruri în ultima vreme. Adăugase, însă, pe lângă pulovere, fuste și dresuri, lucrurile ei esențiale și ascunseseră printre obiectele de lenjerie, o cutiuță e-mailată care semăna cu o casetă de bijuterii. A găsit-o, a deschis încuietoarea și micile pastile roșii au strălucit ca niște pietre prețioase, atrăgătoare. Când a scos una dintre ele, și-a observat unghiile neîngrijite. O altă versiune a ei ar fi fost deranjată de imagine, dar, așa cum era acum, nu le-a dat nici o atenție, concentrată fiind asupra conținutului casetei. A așezat pastila pe limbă fără ezitare și a înghițit-o fără apă.

Și-a pus cutiuța în geantă, a tras draperiile și s-a schimbat în grabă, scoțând fusta de lână și bluza și așezându-le în șifonier împreună cu pălăria și haina, înainte de a trage peste cap o cămașă din batist. După ce s-a spălat expeditiv la micul bazin din colț, și-a șters fața cu prosopul pus la dispoziție și și-a trecut o perie prin păr, înainte de a se băga între lenjeriile apretate precum o foaie de hârtie în plic. A furat-o somnul ore bune înainte ca John să se întoarcă.

La sosirea în Penzance a doua zi dimineață, John a condus-o de la tren, manipulând-o din nou, ca și cum ar fi fost cel mai de preț porțelan al mamei lui. Ea nu a obiectat, fiindcă știa că intențiile lui erau dintre cele mai bune. Preocuparea pentru binele ei ar fi fost înduioșătoare dacă ar fi fost capabilă să-și concentreze mintea asupra ei – sau asupra oricărui alt lucru, de altfel – pentru mai mult de câteva minute, dar era ca și cum ar fi fost separată printr-un panou gros de sticlă, asemănător celor de la ferestrele trenului, de el, de restul lumii și de toate lucrurile pe care le conținea.

În portul Penzance, John a închiriat o mică șalupă de pescuit – acoperim cheltuiala, spusese el când Esther îl privea întrebător.

– Este un feribot, *Scillonian*, dar luna trecută a fost un accident urât, s-a lovit de stânci din cauza ceții groase, din câte se pare, și, oricum, nu oprește pe insula pe care vrem noi să mergem. Am căutat un zbor – este o companie care are aparate Dragon Rapides¹ de la Land's End², ceea ce ar fi fost îngrozitor de palpitant, dar nu funcționează decât pe vreme bună.

Esther nu avea nici cea mai vagă idee ce ar fi putut fi un Dragon Rapides, dar s-a gândit că o ambarcațiune era probabil varianta cea mai sigură. În timp ce John vorbea, ea s-a uitat spre cer. Norii plumburii erau jos, de culoarea pieptului unui porumbel, iar aerul era jilav și încărcat de aburi luminoși care estompau contururile lucrurilor, fără a te simți pătruns de umezeală, cel puțin nu de la început. S-a cuibărit mai adânc în palton, cu mâinile înfipite în buzunare. Pentru numele lui Dumnezeu, ce făceau aici? Vasul arăta de parcă ar fi supraviețuit cu greu unui vânt mai puternic. Cală era peti-cită și stratul de vopsea șters; solzi translucizi erau presărați pe coastele de lemn și puțea a pește.

– Ne imbarcăm?

Expresia lui John era plină de speranță.

Esther a acționat după cum i s-a sugerat și a urcat la bord, străduindu-se din răpputeri să evite să pășească pe mazăga purpurie care mânjea puntea. Cu siguranță, erau măruntaiele vreunei creaturi marine.

S-au îngrămădit pe o băncuță în micuța cabină a șalupei în timp ce căpitanul i-a pus pe curs. Sub un cer ca alpacaua și plutind pe o mare chiar mai întunecată, și-a amintit de Charon, cârmaciul de pe Hades, care transporta sufletele celor morți peste Acheron și Styx. Totuși, aici aerul era, fără îndoială, proaspăt. Aromat intens. Sărat. Mult mai plăcut

decât ceața lipicioasă din Londra, care îi așeza o peliculă fină de mizerie peste păr, piele, până și pe dinți. A trezit-o puțin din starea de somn și s-a uitat în jurul ei prin cabină, observând o pălărie murdară din fâș galben și o bucată de funie unsuroasă pe post de prespapier peste o hartă maritimă uzată și mototolită.

– Uite! a strigat John în timp ce își croiau drum afară din adăpostul cheiului Penzance. Muntele St Michael. Cu secole în urmă, englezii au spintecat Armada Spaniolă de pe fortificațiile lui. În timpul refluxului poți merge pe drumul pietruit. Păcat că nu am avut timp pentru asta.

– Poate la întoarcere? a sugerat ea, cu vocea aproape complet sufocată de vuietul motorului și de sunetul apei care plesnea fuzelajul bărcii.

John nu a răspuns, uitându-se, în schimb, spre mare. Oare o auzise măcar?

– O, uite! *Kittiwakes*.

Esther și-a ridicat privirea spre orizont; erau mai mulți pescăruși albi și cenușii care se învârteau deasupra, iar țipele lor despicau aerul. În stânga, un trio de păsări în formă de torpilă traversa cerul.

– Și papagali, a strigat John.

Noile sunete și priveliști îl revigorasera, în timp ce lui Esther deja îi era greață de la mișcările șalupei. A observat obrajii grași ai păsărilor, ciocurile lor portocalii și și-a amintit deodată de un profesor corpulent, prieten al tatălui ei. A încercat, dar nu a reușit să se ridice la înălțimea entuziasmului lui John, afixându-se la ceva ce ea percepea ca pe un zâmbet și înghițind din greu pentru a nu da afară.

Căpitanul a arătat cu voioșie spre o zonă cu mai multe epave, dar Esther s-a străduit să nu țină prea mult seama de povestea lui despre dezastrele navale de la începutul secolului

¹ Avion biplan pentru distanțe scurte, conceput și realizat în 1930, de compania britanică de aviație Havilland

² Cel mai vestic punct de pe continent din Anglia

al optsprezecelea, în care mai mult de o mie cinci sute de marinari își pierduseră viețile.

- Unul dintre cele mai îngrozitoare naufragii din toate insulele britanice, a spus el, cu un fel de venerație.

În timp ce vorbea, la orizont a apărut un far, înalt și de un alb strălucitor pe fondul cenușiu al cerului. Însemna că nu-și făcuse treaba. Pe de altă parte, probabil fusese construit după aceea, pentru a preveni repetarea unor atare tragedii.

Au navigat mai departe în timp ce ploaia s-a întetit și, peste puțin timp, o cortină de ceață a estompat complet linia orizontului. Stomacul lui Esther a început să se agite și fierea i s-a ridicat în gât. Până și buna dispoziție a lui John a părut să se amortizeze și au stat unul lângă altul, fără să spună nimic, în timp ce Esther s-a scotocit prin buzunar în căutarea unei batiste, pe care și-a apăsat-o peste gură, în speranța de a nu-și împrăstia conținutul stomacului pe punte. A încercat să nu se gândească la felul în care s-ar fi amestecat cu măruntaiele de pește și apă sărată care clipeceau chiar după cabină. Și-a scrâșnit dinții, luptându-se cu spasmele greții, în timp ce mațele i se răscoleau și se răsuceau de parcă ar fi înghițit un șarpe.

Barca se înclina și se clătina pe marea umflată în timp ce valurile aruncau spumă lângă ei.

- Devine cam agitată, a spus căpitanul cu un rânjet pe figură. E dens ca o mlaștină și acolo.

John nu menționase numele peticului de pământ uitat de lume spre care se îndreptau, iar Esther nu avea energia să întrebe. A încercat să se gândească la orice altceva în afara acestei călătorii ca un purgatoriu, dar, în pustietățile căscate ale minții ei, siluetele erau chiar mai întunecate, așa că a încercat să se zgâiască, în schimb, la pereții vopsiți ai cabinei, numărând până la cinci sute și înapoi, ca să-și mute gândurile de la situația în care se afla. Acum era numai vag

conștientă de corpul lui John, care stătea alături de ea și de căpitan, la numai câteva zeci de centimetri, așezat la cârmă. Afară, marea părea în punctul de fierbere, albă și furioasă, ca și cum s-ar fi dezlănțuit iadul, așa că s-a apucat de un mâner din apropiere până ce degetele i-au amortit. Nu mai avea nici un pic de încredere că aveau să ajungă la destinație. Încetase să-i mai pese prea tare de orice cu luni de zile în urmă, așa că oricum nu avea mare importanță.

În cele din urmă, totuși, a apărut o insulă la orizont, apoi încă una, pete cenușii pe fondul mării agitate. Aproape imediat ce au apărut, au dispărut din nou în negură, lăsând în urma lor numai masa cenușie de apă. Expresia căpitanului s-a transformat din luminoasă în serioasă în timp ce s-a concentrat pe ghidarea în siguranță pe lângă bancurile și cornișele ascunse.

- Ți-ar găuri barca dacă nu ai fi atent. Ar ciopârți-o ca pe o bucată de plută, a spus el, fără să-și mute privirea de la orizont.

Dintr-odată, vântul și ploaia s-au liniștit puțin, ceața s-a ridicat, și au înaintat de-a lungul unui mic ponton de lemn care ieșea din limba în formă de coasă a plajei acoperite cu nisip decolorat. Precum o săgeată înfiptă în partea laterală a unui cadavru, s-a gândit Esther.

Carcasa umflată a unei păsări marine, mai mare decât un pescăruș, i-a atras atenția. Moartea o urmărise până pe uscat. Gândurile ei era așa de întunecate zilele astea; nu părea capabilă să le alunge. Exista totuși o vagă ușurare pentru că ajunseseră la destinație, pentru că acel coșmar anume pe care îl reprezentase călătoria era pe punctul de a se termina. Asta avea să fie de ajuns, pentru moment.

- Mici neajunsuri, a șoptit ea, dar a încercat să se simtă recunoscătoare.

Căpitanul a accelerat, apoi i-a ajutat să coboare pe uscat și să-și ia bagajele, chiar în momentul în care barca se agita periculos pe lângă debarcader, iar fuzelajul se freca de el, lemn